

TNK 136 CEN TC278 WG13

ITS architektura

Zpráva o činnosti za rok 2019

Datum: 30. listopadu 2019
Zpracoval: Ing. Vladimír Faltus, Ph.D.
Zpracováno pro: Silmos s.r.o.
Křižíkova 70,
612 00 Brno - Královo Pole

1 Název a charakteristika pracovní skupiny

Pracovní skupina WG 13 se zabývá normalizací v oblasti „Architektury inteligentních dopravních systémů“. Na mezinárodní úrovni ISO TC204 pracuje propojená pracovní skupina pod označením WG 1. Konvenorem skupiny je pan Ken Vaughn z USA (minimálně do konce roku 2021). Mezi významné činnosti této pracovní skupiny lze zařadit aktivity kolem datového registru ITS a terminologie norem ITS.

2 Činnost skupiny v roce 2019

2.1 Jednání

Pracovní skupina WG 13 v CEN TC278 je spící, propojená skupina v ISO TC204 WG 1 uskutečnila 2 jednání (USA/Florida a Singapur) v rámci plenárních zasedání ISO. Gestor Ing. Petr Bureš, Ph.D. se, díky jmenování předsedou Komise TNK136 a s tím související povinnosti účastnit se plenárních zasedání, zúčastnil obou zasedání skupiny.

Více viz samostatné zprávy z cest.

Vedle fyzicky uspořádaných jednání probíhala řada dalších jednání v průměrné frekvenci téměř jednou měsíčně v on-line elektronické formě, a to prostřednictvím aplikace Zoom.

2.2 Popis činnosti

Jednání na Floridě se zabíralo terminologickým slovníkem, datovým registrem ITS a volbě registrátora. V oblasti slovníku se zabývala spornými termíny a návrhem jejich další klasifikace dle použití v příslušných normách. Proběhlo v této souvislosti představení činností skupiny ISO/IEC JTC1 WG 11 „Smart city“ ve věci využívání **ontologie v terminologii norem**. Termíny by měly být definovány nejprve pomocí ontologie, čímž se vyřeší různé pohledy na jeden termín. Objektům jsou přiřazeny vlastnosti, jednotlivé definice potom z těchto vlastností a čerpají a kombinují je pomocí podmínek. Ontologie se vytvářejí na universitě v Torontu pod vedením Marka Foxe, je téměř připravena a začíná se standardizovat. Další pracovní skupina zabývající se ontologiemi je soustředěna v Japonsku pod vedením prof. Kawashimy.

Jednání v Singapuru se zabývalo harmonizovanou **referenční architekturou pro technické normy** (HARTS), kde byla vytvořena analýza chybějících částí a překrytí s ISO TC204 WG 19 „Mobility integration“. Stejně jako jednání na Floridě pokračovala i jednání v Singapuru problematikou výběru orgánu pro registraci ISO. Výsledkem jednání je okamžitě zahájit nový výběrový proces se zjednodušenou strukturou ve výzvě. Nový výběrový proces bude vyžadovat zhruba jeden rok, a to 6 měsíců na vypracování upravené výzvy a šestiměsíční proces navrhování a kontroly. Cílem referenční architektury a souvisejících datových modelů je mimo jiné nahradit dosavadní nevyhovující tradiční proces ISO, snaha koordinovat úsilí se skupinami „Smart cities“ a „Internet of Things“ (IoT) a více začlenit

odborníky z oboru inteligentních měst, IoT, GIS a dalších průmyslových odvětví. WG 1 navrhuje předložit návrh inovačního projektu ISO a vyžádat podporu od příslušných skupin ISO/IEC JTC1. Součástí inovace je využití otevřeného on-line vývojového a publikačního prostředí, jako je např. Github.

Virtuální on-line jednání v aplikaci Zoom se pořádala za účasti především kolegů z USA, Japonska a Austrálie a zabývala se především normami:

- ISO 14812 týkající se terminologického slovníku – očekává se vydání oficiální verze CD na konci roku, byla možnost komentářů do konce října,
- ISO 23255 týkající se technologie distribuce dat – žádost o 12měsíční prodloužení v závislosti na rozhodnutí TC týkajícím se registrační autority; pracovní skupina ISO TC204 WG 18 požádala, aby byl tento dokument zaregistrován pod jiným číslem, aby se předešlo problémům s nutností aktualizovat řadu norem, které v současné době odkazují na původní číslo „ISO 17419“.

Aktuálně se na úrovni TC204 WG1 pracuje na následujících normách:

- ISO 14812 Vocabulary – připravena publikace,
- ISO 14813-5 Reference model architecture(s) for the ITS sector -- Part 5: Requirements for architecture description in ITS standards – publikace čeká na vyřízení,
- ISO 17419-2 Identifiers -- Part 2: Management and operation of registries – příprava publikace,
- ISO 17419-3 Identifiers – Architecture requirements for ITS-AID requests – na úrovni schvalování,
- ISO 23254 Architecture – Use cases and high-level reference architecture for connected, automated vehicles – aktivní vývoj,
- ISO 23255 Architecture – Applicability of data distribution technologies within ITS – aktivní vývoj,
- ISO 23507 Management of electric privacy regulations – draft v přípravě
- ISO 23728 Use of UML in ITS standards – PWI.

Veškeré návrhy a materiály ke schůzkám jsou mj. zveřejněny na serveru LiveLinkor na stránce ISO TC204 GitHub.

3 Externí vazby skupiny

Jak bylo výše uvedeno, skupina aktuálně aktivně spolupracuje s:

- ISO/IEC JTC 1 WG 11 „Smart city“ ve věci ontologie standardizační terminologie,
- ISO TC204 WG 19 „Mobility integration“ ve věci harmonizované referenční architektury pro technické normy.

Mezi další aktivní vazby v aktuálním roce byla spolupráce s:

- W3C (v oblasti dopravního datového modelu, kde existuje značný přesah aktivit a spousta pracovníků W3C nevěděla o práci TC204),
- ISO TC269 „Railway applications“.

Pro budoucí rozvoj v oblasti referenční architektury (zejména pro zajištění konzistence terminologie a dat) je doporučeno navázání resp. rozšíření spolupráce s:

- ISO JTC1 WG 11 „Smart Cities“,
- ISO JTC1 SC 41 „Internet of Things“,
- IEC SyC „Smart Cities“,
- ISO TC268 „Sustainable Communities“.

Uvedenou spolupráci budou v první řadě zajišťovat Ken Vaughn a Tom Lusco.

4 Činnost gestora

Gestor Ing. Petr Bureš, Ph.D. se zúčastnil dvou plenárních zasedání skupiny ISO TC TC204 WG 1 na Floridě a v Singapuru. Gestor se v tomto roce věnoval korekci extraktů v systému standardland.cz.

Na jednání pracovní skupiny TNK 136 na MD ČR byl dne 25. září novým gestorem jmenován Ing. Vladimír Faltus, Ph.D. z ČVUT Fakulty dopravní, Ústav dopravní telematiky. Nový gestor se postupně seznamuje s činností pracovní skupiny a přebírá povinnosti od předchozího gestora. V podzimním období zpracoval korekci extraktu normy TNI ISO/TR 24097-3 Intelligent transport systems – Using web services (machine-machine delivery) for ITS service delivery – Part 3: Quality of service, která byla vydána v letošním roce.

Dále v tomto roce gestor zpracovává Kyklopedická hesla ITSPedia a naplánované extrakty. S ohledem na datum jmenování nového gestora nebyla tato celoroční činnost k datu vypracování zprávy dokončena.

5 Zhodnocení činnosti skupiny CEN TC 278 WG13

Tato skupina je CEN dlouhodobě spící (dormant) a veškeré standardizační činnosti se odehrávají prostřednictvím „propojené“ skupiny v ISO TC204 WG 1. Veškeré tvůrčí činnosti (tvorba norem a pod) se odehrávají pod aktivním vedením konvenora pana Kena Vaughna. Skupina se snaží o vytvoření referenční architektury pro technické normy nového integrálního pojetí terminologického slovníku v normách ITS a neustále zvyšuje kvalitu vytvářených norem.

V Praze dne 30. 11. 2019